

ПОМАГАЈ БОГЪ

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOŬ

10. číslo

Budyšin, oktober 1961

Lětnik 11

Hrono na winowc 1961

My njejsmy ničo na swět přinjesli, a je zjawne, zo tež ničo z njeho njewujesemy.
1. Tim. 6, 7

Hiob běše bohaćiši a krasniši hač wšitcy, kiž tehdom w rańšim kraju bydlachu. Bohatstwo čłowjeka měrjachu tehdom po skoć. A Hiob měješe sydom tysac wowcow, tři tysacy kamelow, pjeć stow spřežnych wołow a pjeć stow wóslícow. A jako běše na jednym jeničkim dnju wšitko zhubił, roztorhny swoju drastu, ružeše włosy ze swojeje hłowy, padže na zemju a so modlo džeše: „Nahi sym přišoł ze žiwota swojeje maćerje, nahi zaso tam počahnu; Knjez je jo dał, Knjez je jo wzał, mjeno Knjeza budž chwalene!“

To so lóšo čita hač je. Tež Hiobej njebě lochko wokoło wutroby. Ale jeho wěra namaka prahu wotmołwu po myslu našeho hrona. A tomu tola woprawdže tak je, zo njejsmy ničo sobu na swět přinjesli a zo po smjerći ničo sobu brać njemóžemy. To je powšitkowna wěrnosć!

Što pak z toho sčěhuje? Po mojim zdaću dwojake:

1. Hdyž je chudy nimašnik něhdže přišoł a potom tola wšelake ma, da je so to na sprawne wašnje jenož tak stało, zo je so jemu to wšo přewostajilo, požćilo abo dariło.

A po narodže smy wšitcy tajcy nimašnicy. Hdyž pak tola to a tamne mamy, a někotry ma wšo móžne, da je so nam to tež jenož přewostajilo, požćilo, dariło. To nas tež Luther, na kotrehož w reformaciskim měsacu wosebje myslimy, wuči we wukładowanju přerjeho artikla: „... je dał, k tomu drastu a črije, jědž a piće, chěžu a dwór, žonu a džěci, rolu a skót a wšitke kubla.“ My smy potajkim jenož zastojnicy, nic mějićeljo a njesměmy z tym, štož mamy, činić, štož chcemy. „My mamy, hač njebychmy měli“, praji swjaty japoštoł Pawoł. Wězo směmy wužiwać, štož je naše, ale jenož jako tajcy, kiž so wěmy zamołwići před Bohom. A naposledku dyrbymy wědžec: naše pjenjezy, naše kubla, naše mocy, naš čas słušeja Bohu. Ja sej myslu, zo to někotryžkuli zabywa!

2. Hdyž chcemy něhdže přez mjazu a wěmy, zo njesměmy ničo dale při sebi měć, da smy tola hlupi, hdyž wšo móžne a njemóžne sobu bjerjemy. A my dyrbimy wšitcy jónu přez mjazu, přez hranicu mjez časnosću a wěčnosću. Je to potom trjeba, wjele nahromadzić? W 6. štućce do našeho měsáčneho hrona rěka: „Wulki dobytck je, štož bohobojazny je a dosć

Lubuj swojeho blišeho!

Tón čas hišće žane dwaceći lět za nami njeleži, zo chcychu nas wuči hiđu – narodnu hiđu přečiwo druhim ludam, pokazujo na to, zo hida wjace mocow nawdawa dyžli lubosć, zo ma hida elementarniše surowosće a zo wjace přeměnja dyžli mjehka a sčerpna lubosć. A woni mějachu we tym prawje. Hida je spowróćala tróny, ludy a změšala nimale wšón swět. Zawěrnje, hida je strašna móc na zemi. Nic dobra, ale zła móc, kotraž přinješe krejrozleće, čerpjenje, bolosće a smjerć. Rany, kotrež su so nabiłe, dawno hišće njejsu wšě zažile. Haj, hida ma wulku móc, snadž wjetšu hač lubosć. Nas pak Jezus Chrystus namołwja: **Lubujće Boha a swojeho blišeho kaž sebj e samoho!**

Swojeho blišeho lubować, to rěka sprěnja, zo jeho widžimy a připóznawamy a tak nječinimy kaž by wón njebył a my tu sami na zemi byli. To, štož ty sam wočakuješ wot swojeho blišeho, to činiť jemu tež!

Lubosć so wjeseli a so rudzi, lubosć so njehněwa a njeje hrozna. To rěka, zo so wjeselimy ze svojim blišim jeho darow, jeho duchowneho a materielneho bohatstwa, jeho dobreje wutroby, jeho humora a strošnosće. Hdyž pak widžimy swojeho blišeho zmylki, słabosće, hrěchi, zabłudženosće, jeho džiwne a nam njezrozumliwe nahłady, potom so na njeho njehněwamy, mamy-li jeho lubo, ale so jeho dla rudžimy a samo plakamy.

Tajka lubosć sebi žada wot nas wulku a strowu dušu. Tajku lubosć měć, to rěka, być swobodny čłowjek. Hida ma čłowjeka w pazoromaj, lubosć pak čłowjeka rozswětluje a woswobodža k dobrym skutkam. Hida niči, lubosć natwarja.

Lubosć so njehodzi prikazać a so tež njehodzi kontrolować. Tam hdžež lubosće njeje, njemóžes čłowjeka pochłostać. Lubosć je ideja, program, je

směr do dobrego přichoda. Naš Knjez Jezus je tajku lubosć wučil a je swojeje lubosće dla wumrěć dyrbał. Wón nas namołwja: **Bjerće swój křiž na so a chodźće za mnu!** Jelizo so prašamy, što nam budže z našeje lubosće, kotry dobytck a kajki wužitck z njeje změjemy, potom je z njeje nimo. Lubosć a swoboda matej svoje bohatstwo we sebi. My bychmy stali na proze noweho časa, bychmy-li tole znowa zapřimnyli a zrozumili.

Štó je naš najbliši?

Nic tón, kiž je nam po wutrobye bliski. Zo mamy toho lubo, to so samo wot so rozumi. Naš Zbóžnik je nam nanajjasnišo w přirunanju wo smilnym Samaritskim dał prikład, štož je naš bliši. Tam so smili Samaritski nad cuzym Židom, wo kotrymž wón wěsće wě: By-li wón strowy był, njeby wón na mnje Samaritskeho ani pohladał. Wón by hordy a mje zapčewajo nimo šol. Njedziwajcy wšeho stracha wón tam, tutón Samaritski, zranjenemu Židej pomhaše. — **A my?**
W.

Wobydlerstwo Indiskeje

370 mil. wobydlerjow

hinduisća	303,0 mil.
mohamedanojo	35,0 mil.
sikhajo	6,0 mil.
buddhisća	0,1 mil.

10,5 mil. křesćanow

romsko-katólscy	5,0 mil.
zjednočena cyrkej w sewjernej Indiskej a cyrkej w južnej Indiskej	1,4 mil.
baptisća	1,2 mil.
prawoslawni	1,0 mil.
metodisća	0,5 mil.
lutherscy	0,5 mil.
anglikanojo	0,3 mil.
druhe ewangelske skupiny	0,6 mil.

ma na tym, štož jemu Bóh da.“ A we 8. štućce čitamy: „Hdyž pak žiwnosć a drastu mamy, njech smy spokojom!“

Ale što to je? Wjele wjace je tola tajkich, wo kotrychž japoštoł dale praji: „Kotřiž pak so chcedza wobohaćić, tajcy padnu do spytowanja a do syće a do wjele hlupych a škódných žadosćow, kiž čłowjekow do skaženja a do zatamanstwa ponurja. Přetož p j e n j e ž n a l u b o s ć j e k o r j e r ň w š e h o z l e h o , k o t r a ž j e s o n e k o -

trym lubila, a su so wot wěry zabłudžili a sami sebi wjele bolosćow načiniłi.“

Wjele přikładow móhli za to mjenować! Mějmy so radšo po tym, štož kěrľuher piše:

Ach, njechwalće mi swětnu krasnosć, mi wo bohatstwje njerěćće! Wšón swět a jeho cyła jasnosć mje zwjeselić wšak njemóže. Njech kóždy, štož chce, lubo ma, mi sam so Jezus spodobaj!

La.

Kapala w Čornym Chołmcu

Bože mjeno je swjate

Wšitke 37 knihow Stareho a wšitke 27 knihow Noweho zakonja su bjez wuwzaća Židzi napisali. Čehodla je Bóh runje Židam tule wažnu službu dowěrił? Dokelž sej woni kaž lédma štó druhi Bože słowo česća! Hdyž su ći, kiž su Bibliju wotpisali, słowo „Bóh“ pisać chcyli, potom su najprjedy pjero wótrěli a znowa do čornidla tunknyli a potom su hakle dale pisali. Z luteje ponižnosće a bohobojnosće sej tež njesu zwěrili hebrejske słowo za Boha, „Jahwe“, wuprajíc. Za to prajachu: „Adonai“, to rěka: „mój knjez“. — Kak jara dyrbimy při tym na to myslíc, kak husto so mjez nami Bože słowo znjewužiwa a wonječesća! Tola: **Knjez toho nječłostaneho njewostaji, kotryž jeho mjeno znjewužiwa!**

Wšitko w porjadku

Chory čłowjek ležeše po čežkej operaciji slaby a z wulkimi bolosćemi we swojim ložu. Husto sej myśleše, zo wjace dale njepóndže. Jeho lékar pak přeco spokojom mjenješe: „Na hladajće, jow je tola wšitko w porjadku!“ Chory, kiž so jenož ze swojej nuzu bédžeše, znapřećiwu druhi króc: „Što rěka: Wšitko w porjadku? Ja skoro wjace njemožu!“ Ale lékar wotmołwi: „To rěka, zo wy wotchoriće.“ Chory woprawdže wustrowi a je so pozdžišo hańbował, zo je tak jara chablał a dwělował. — Ja měnju, my křesćenjo so husto tajkemu choremu runamy. Našej woči widžitej jenož čeže, žanoho wupuća a čémnu noc. Najwjetši a najlépši a najspušćomniši lékar pak wě a widži pomoc, wumóženje a swětlý dzeń. Pola njeho je wšitko w najlépšim porjadku. Tak móže wón nam z poľnym prawom porokować: „Što so tak jara bojće, wy małowěriwi?“ Sy ty tež tajki? Njespušč nadžiju! Pomoc so ći dóstanje.

Jezus Chrystus – swětło swěta

Njedzelu 1. adwenta 1960 modlachu so indiscy křesćenjo kaž kóžde léto za swój kraj. Modlachu pak so tež za 3. plenarnu zhromadžiznu Ekumeniskeje rady cyrkwjow, na kotruž zeńdu so wot 18. 11. do 6. 12. 1961 zastupnicy protestantskich, anglikanskich, prawoslawnych a starokatólskich cyrkwjow na starej póhanskej indiskej zemi. Prošachu Boha Knjeza, zo by wšěm ze swojim swjatym Duchom rozswěćil mysle a wutroby a pomhał přemóc wšo, štož jednotu haći. — Někotry zawěsće praji: „Zaso jedna konferenca!“ Tola wjetšina wě, kak wažne a wuznamne budže słowo, kotrež změja křesćanske cyrkwe w džensnišim, so spochi přeměňowacym času swětej prajić. Wulka zhromadžizna cyrkwjow, kotraž bě so 1948 w Amsterdamje na ewropskej zemi a 1954 w Evanstonje na ameriskej zemi zešla, chce tónkróc w New Delhi na aziskej zemi do póhanskeho swěta wolać, zo je Jezus Chrystus swětło swěta. Při tym ma so prajić, zo je w Aziji wot 1200 milionow ludži jenož něhdže 35 milionow křesćanskeje wěry!

Křesćenjo maja wobswědčić ze swojim žiwjenjom a skutkowanjom, zo wěrja do Chrystusa jako swěta swěta. Tohodla budže zhromadžizna najprjedy raz prašenje na křesćanow samych. Generalny tema rěka „Jezus Chrystus – swětło swěta“. Wón je do třoch dželow rozrjadowany. Hoberske budže to džělo za delegatow! Chrystus, to je swětło, kotrež nas wozbožuje a rozswětluje w džensnišim swěće, kotryž je na jednym boku bohaty a frinkolaty a na tamnym boku bédny a wuwutleny. A my křesćenjo smy powołani, tele swětło žiwjenja dale dawac. Chrystus nam dari jednotu. Ju mamy hladac a wobchowac. Běda nam, hdyž dale zapadujemy do rozkory!

Zhromadžizna změje tež wobzamkować wažne prašenja: Mjezynarodna misionaska rada, kotraž je so 1921 založila, a kotraž je hać dotal wšo misioniske džělo nadjedowala, ma so z Ekumeniskej radu zjednoćić. Hižom

na misionскеj konferency před 23 lětami – 1938 w Tambaramje – bęštej so misionstwo a cyrkej zblžiłoj. Wosebje „młode cyrkwe“ so prócowachu wo zjednoćenje wobeju wulkeju zwjazkow. Misionstwo je žiwjenski element cyrkwe. Štóz je za misionstwo, je za cyrkej – a nawopak. A štóz je za cyrkej, tomu je kazane: Džiče a čirće za mojih wučobnikow wšitke ludy! Zjednoćenje wobeju radow ma wobarać dalšemu rozščěpjenju džěla na misionских polach. Dale ma so wuradźowac wo teologiskej zasadze Ekumeniskeje rady. Dotalna rěkaše: „Ekumeniska rada cyrkwjow je zhromadženstwo cyrkwjow, kotrež připóznawaja Knjeza Jezusa Chrystusa za Boha a Zbóžnika.“ Nowa zasada ma rěkać: „Ekumeniska rada cyrkwjow je zhromadženstwo cyrkwjow, kotrež Knjeza Jezusa Chrystusa po swjatym Pismje za Boha a Zbóžnika wobsweđduja a tohodla so hromadže prócuja, to dopjelnic, k čemuž su wone na česć Boha Wótea, Syna a swjateho Ducha powołane.“ To njeje hižom powšitkowna formulacija, ale wuznaće. Předewšěm lutherske a prawoslawne cyrkwe su so wo to prócowale, zo by jasne spóznac było, zo wěrime do trojjeničkeho Boha. Smy tež hižom wo tym pisali, zo su wšelake cyrkwe prosyle wo přijecé do Swětoweje rady cyrkwjow. Najwuznamniša z nich je zawěsće Ruska prawoslawna cyrkej w Sowjetskim zwjazku. Hdyž so tale cyrkej dopušći, by dosć derje widzeć bylo, zo njeje Swětowa rada cyrkwjow instrument někajkich politiskich mocow. Ruska cyrkej je so doľho Swětoweje rady cyrkwjow zdalowala a so skónčnje tola přesweđčila wo prawosći a sprawnosći jeje zaměrow.

My pak, kiž wostanjemy doma we swojich wosadach, my wšitcy prošmy Boha – Knjeza wšěch cyrkwjow a ludow – wo jeho bohate a wótcowske žohnowanje za tule wulku zhromadžiznu křesćanstwa. Far. H. Š.

Po dalokich pučach / Podal Gerhard Wirth

Chwatne přihoty

Poprawom chcych lěta w Českej po Husowych pučach chodźić. Ale to bě so nimo kulilo. Tuž dóndže móhtrjec w poslednim wokomiku přepršenje do Bolharskeje — do Bolharskeje na Balkanje, tam před samymi Turkami!

Štož sami njeběchmy wěrići: za dvě nježdeli mějachmy wšě trěbne papjery hromadže a ja móžach swojemu ludemu přečelej telegrafować, zo budu za krótkie dny pola njeho w Praze. Póstowa přistajena čitaše kaž zalubowana tekst telegrama a džěše:

„Ach, to so z Wami wjeselu! Do Bolharskeje! Tam sym tež pobyla. Tam je krasnje! A z awtom pojědžeće! To budže rjana jězba, zawěšće.“

„Haj, wjeselimy so na tule jězbu z cylej wutrobu, Prahu zaso wohladamy, Budapest budžemy widžeć, Bukarest a Sofiju zeznajemy.“

„Budapest, haj wšak, ale Bukarest, to je hakle rjane město!“

Takle so tam mi cyle njeznata žona ze mnu wjeseleše. Tale luba, dobra a njezawistna duša!

W Złotej Praze

Wutoru, 25. julija, rano wokolo pječich wotjědžechmy w Njeswačidle ze svojim malym, ale — kaž budžeće widžeć — swěrnym „Trabantom“. Při mjezy steješe wulka črjoda mlodych ludži z motorskimi kolami, kotřiž chcychu prjedy nas do Čech. Tuž dyrbjachmy čakać. Skónčnje běchmy mjezu přejěli a běchmy w lubej Českoslowakskej. Při tankowni w Starěj Boleslawje, njeдалoko Prahi, so přeni króć rozmolwjachmy z jedneje Čechowku. „Wy pak derje česce řečiće“, tale zdwórtliwa žona praješe. „Haj, my smy lužiscy Serbja.“ A radostnje wona nas witaše: „Lužiscy Serbja, to pak nas wjeseli! Kak so Wam dže?“ Ze wšěch slowow klinčeše wutrobna lubosć k nam Serbam. Ja sym Čechow a Slowakow hižom dawno wutrobnje lubo měl. A tale lubosć je znowa wožiwiła.

W Brandýsu nad Labem pozastachmy pola fararki Českoslowakskeje cyrkwy. Sotra fararka je hižom raz w Njeswačidle na serbskich a němckich kemšach přédowala, a něk směždach tež ja jeje Boži dom a džěl jeje wosady zeznać. Cyla wosada ma na 1100 dušow a je daloko po kraju rozšěrjena a ma wonka na wsach hišće dvě kapalte. Boži dom je rjane, zastarske, ale male twarjenje, znutřka rjenje wuhotowane a čiste. Tu je widžeć, zo je we wosadze duchowne žiwjenje a zo fararka sama starosćiwje strážuje nad Božim domom. Wokolina běše něhdy zanjerodžena byla, a mloda duchownka je tam založila rjane kćějace rjadki. Spodžiwany sy, zo w Božim domje nadeńdžeš škleńčane kamory — witriny —, w kotrychž steja lute urny z popjelom zemrětych. Pódlá steja zwjetša fotografija zemrěteho a někotre kwětki na čestne wopomnjeće. Škoda, zo njemóžachmy dlěje w Brandýsu wostać! Praha pak na nas čakaše. Daloka jězba je nam

wjele wobrazow a dožiwjenjow dala, ale swěrna a wosamočena duchownka w Brandýsu je na mnje wosebje wulki začisć činila. Kak wjele swěrneho džěla so stawa w Božej winicy, wot swěta njewobkedžbowaného, ale wot Boha drje tola připóznateho!

Po hladkej droze běchmy bórže do Prahi přišli. Na Žižkowje (to je džěl Prahi) nas witaše z wulkej lubosću naš drohi přečel senior n. w. Křesćan Pawoł Lanštjāk. Sprawnych a nadobnych přečelow měč, to wšak drje je wosebita hnada a krasne wobohačenje našeho zemskeho žiwjenja. Zo mje wón do svojich přečelow liči,

tutón luby Praski farar, mje z džakownosću hnuje. Senior, to rěka telko kaž superintendent. Bratr Lanštjāk, kiž je před krótkim časom na wuměnk šol, bě něhdy senior wšitkich českoslowatskich fararjow w Praze. Wón je po přenjeje swětowej wójnje, jako so tam móčne narodne žiwjenje hibaše, swojej cyrkwi na 15 000 dušow dobyl. Wězo běše tehdy čas za ewangelske hibanje spomožny. Na wobdžiwanja hódne wašnje je so bratr Lanštjāk we swojim času w rozšěrjenje ewangelskeho přédowanja na Žižkowje prócowal.

(Pokročowanje scěhuje)

Tynska cyrkwe w Praze. W tutej cyrkwi je Rokycana přédowal, kiž je po Husowej smjerći był jedyn z nawjedowacych duchow cyleho husitskeho hibanja.

Wěšće to cyle jasnje ...?

Před wjele lětami sym muža zeznał, dobročiweho a dušneho — a pře wšu měru sprawného. Wosebje tole sym sej wot njeho spomjatkował: Wón njeje ženje znjesł, zo so něchtó w jeho přitoměni na někajku třecu wosobu přisłodžeše. Hdyž sej što jazyk wótřeše, zo by wo někim zlě rěčal, praješe so tónle muž:

„Wěšće Wy to čisće jasnje?“

Zwjetša potom rěkaše: „Nó haj wšak, tak čisće prawje ja to tež nje wěm, ale tón a tón je mi to powědał a tón ma to zaso wot toho a toho ...“ Na to wotmołwi jemu muž: „Mjelče, a njepowědajće to božedla dale.“

Móžeš pak so tež stać, zo jemu něchtó na jeho prašenje znapřečiwi: „Haj, ja to čisće wěšće wěm. Ja sym to sam widzał, wobkedžbowal abo z jeho rta slyšal.“

Na to muž praješe: „Sće Wy z tym potrjechenym wo tym rěčal a sće Wy jemu prajil, zo so Wam jeho zadžerjenje njelubi abo zo so wo nim rěči?“

Zwjetša dyrbjěše slyšeć: „Ně, to ja njejsym činil.“

„Ale to je tola! Rěčće 'nož z nim!'“

Móžeš pak tež być, zo jemu na to

wotmołwihu: „Wěšće, ja so hańbuju, z nim wo tym rěčć!“

Tuž so muž třeci króć praješe: „Chceće, zo ja z nim wo tym porěču a zo ja jemu praju, što sće Wy mi runje powědał?“ Toho pak so kóždy paseše! Tak so sta, zo so pola njeho jenož jónu na někoho přisłodžachu, ale druhi króć nic wjac!

Ach, hdy 'nož bychmy wšitcy takle jednać móhli. Potom by zawěšće nekotremu njezbožu zadžewane bylo!

wg.

Radosć w Chrystusu

My dyrbimy so bjez přestaća w Chrystusu wjeselić kaž nas japoštoł Pawoł napomina. W radosci wožiwjamy a wočerstwjamy a njemóžemy ani so rudzić ani schorjeć, ale zly čert zadžewa, hdžežkuli móže, tajke radosci. Wón tu wokolo chodži, nas dračuje a česni, pak ze swojimi zlymi spytowanjami abo z přisłodžacymi jazykami abo samo přež našich domjacych.

Dr. Martin Luther

Chronika

Lětsa běše 90 lět, zo je so narodził Jurij Gustaw Zarjeńk jako syn kantora Zarjeńka w Załomju, kotryž so dvě lěce pozdžišo přesydlu za kantora a wučerja do Hrodzišća. Tam nawukny mały Gustaw mjez serbskimi džěćimi z pomocu swojeho nana přikladnu serbsčinu. Wot 1. 1882 do 1890 chodžeše na Budyski gymnazij. Po jutrach 1890 započa po nowym přeću bohosłowstwo studować. Zložiwši přenje teologiske pruwowanje, běše krótki čas za wučomca w Bukcach, za farskeho wikara we Łupoji a tři lěta za kapłana w Michalskej wosadze w Budyšinje. 1899 bu wón farar w Chwaćicach, to rěka, zo je wón docyła přeni farar był w tutej nowozaloženej wosadze. Nimale 40 lět, hač do 1937, je był Chwaćicam swěrný dušowpastyr. Předewšěm pak jeho znajemy jako serbskeho wyšeho fararja, jako předsydu Serbskeje hlowneje předarskeje konferency, bibliskeje komisije, poslednjeho předsydu Serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa a jeho rektora serbskeho homiletiskeho seminara. Jako tajki je wón duchowny wótce wulkeho džěla našich džensa hišće skutkowacych serbskich fararjow. Serbscy duchowni z džakownosću na tutu nadobnu postawu spominaju. Wón je jim zašćepił lubosć k wosebitosćam serbsčiny a je so prócował wo rjanu, zrozumliwu, čistu rěč. (Wyši farar Zarjeńk narodži so 15. 2. 1871 a zemře 28. 1. 1946.)

Z wosadow

Superintendent Graefa
50 lět

Z Wojerec. Wojerowski superintendent Graefa swjećeše 3. oktobra swoje 50. narodniny. My Serbja smy jubilaraj wosebity džak dołžni. Hdyž bě po zažnej smjerći fararja Černika Wojerowska serbska wosada wosyroćena, je wón z čistej lubosću k serbskim wosadnym serbsku rěč nawuknyl. Wón wšak je pólsku rěč hižom znał. Je so wón tola w pólskim džělu prjedawšeje Šleskeje narodžil a pólski gymnazij wopytał. Njedźiwajcy toho pak tak jednorje njeje, serbsku rěč sej ertnje a pisomnje přiswojić a we njej Bože słowo připowědać. Wosada sej to wě česćić a swojeho dušowpastyrja lubuje a tež jeho mandželsku, kotraž swěru serbski cyrkwinski chór nawjeduje.

Bóh daj česćenemu jubilaraj dale čilosć a strowosć za spomožne skutkowanje.

Z Chwaćic. 11. 11. 11, tři jědnatki, to běše před 50 lětami kwasny dzeń našeho sobratra Sigismunda a jeho mandželskeje Idy. Wonaj namakaštaj po poslednjeje wójnje nowu domiznu mjez Serbami a běštaj tu pilnaj w ratarstwjce. Bóh Knjez njech je z nimaj tež w přichodze.

Z Njeswaćidla. W třoch njedzelach dyrbjachmy třoch młodych mužow pochować, Bernda Wecka z Nowych Bošic (19 lět), Helmuta Riegera z Dobrošic (20 lět) a Fritza Bärwalda z Wutołčic (23 lět). Dwaj z nich znjezbožištaj smjertnje z motorskim. Wšitcy tři běchu džělawi a sprócniji, nadźija staršeju. Dwaj běštaj jeničkaj synaj. — Bóh Knjez tróštuj hluboko zrudženych při wuznych.

Z Rakec. Kaž každe lěto, smy tež lětsa zaso 2. njedzela w septembru, njedzela po našim žnjowym džaknym swjedženju, swoju wosadnu jězbu wuhotowali. Hižom rano na poľ w šesćich stejachu omnibusy w Hermanecach, w Komorowje a w Stróži. W šesćich wotjědzechmy potom hromadže w třoch busach do Drježdžan, wobhladachmy sej móst přez Łobjo z mjenom „Módry džiw“ w Drježdžanach-Łužkecach (Loschwitz) a dopčechmy potom po rjanej jězbe městačko Dippoldiswalde. Tam džěchmy kemši. Po krótkej přestawce na rěčneji zawěrje Malter dojědzechmy do Schmiedeberga. Tamniši farar Erler, prjedawši frizerski mištr, powědaše nam na žortniwe wašnje, kak je so jemu poradžilo, mjez wosadnymi žiwu duch woprowanja zbudzić. Schmiedebergska cyrkwička je wulkotnje ponowjena a to je ca. 40 000 hriwnow plaćilo. Wosada je tule sumu nimale sama za jedne lěto nazběrała. Farar nam praješe, zo je prjedy ludžom we swojim wobchodze „hlowy myl“ a zo wón to nětkole z klětki čini. Smy so wjeselili, zo je tam wosada tak žiwa. — K wobjednu sedzachmy 114 wosobow w Kipsdorfje. Mjez wobjedom a kofejom wobdźiwachmy luboznu Kipsdorfsku cyrkwičku. Druhi džěl našeje jězby wjedžeše nas po nahłych drohach přez Bärenfels, Schellerhau, hdžež runje 400lětny wosadny jubilej swjećachu, k hranicam w Zinnwaldze. Mnozy z nas stejachu přeni kroć při hranicy a hladachu překi do českeho kraja. Wróćo smy jěli přez Glashütte, Heidenau a Pěrnó. We Łomach (Lohmen) mějachmy swoju wječornu nutnosć. Wosadny farar Steinborn rozkladže nam do toho ponowjenje cyrkwje. Tež tu je wosada wjele woprowala. 1953 su wosadni nawdali zloto (pjeršćenje, rječazki, plomby atd.), kotraž měješe ca. 30 000 hr. hodnoty. Běchmy hnući pře wulke Bože skutki wonka we stwórbje a tež w čłowskich wutrobach. Š.

Z ekumeniskeho swěta

Pječ romsko-katólskich teologow pojedže na 3. plenarnu zhromadźiznu Ekumeniskeje rady cyrkwjow w New Delhi. W lěće 1954 běše Watikan hišće přeciwo tomu, zo so romsko-katólsky wobkedźbowarjo na 2. plenarnej zhromadźiznje w Evanstonje (USA) wobdžěla. — **Wuběrk za spěchowanje křesćanskeje jednoty** je romsko-katólska cyrkej w Jendželskej pod nawodnistwom Liverpoolskeho arcybiskupa, kardinala Heenana, založila. Kardinal Heenan rjekny, zo je doroz-

zumjenje mjez křesćanami wšelakeho pochada a wšelakeho wuznaća postupiło. Džensa je tak, zo pytaju protestanći a katólscy to, štož jich wjazaj a zo so prócujaj, jedyn toho druhemu rozumić. — **W Kolumbiskej** je ličba protestantow na 33 156 dušow ze 192 fararjemi, 50 předarjemi a wulkej syłu lajskich katechetow rozrostla. Maja 211 šulow ze 488 wučerjemi a 11363 šulerjemi. Na čole steja adwentsišća, kiž liča 11866 dušow. Woni wučinjeja wjace hač třecinu wšitkich kolumbijskich protestantow. Potom sčěhuja baptisća z 3422 a zjednocěna swjatokowna cyrkej z 3000 wěriwymi. Presbyterianojo maja 1684 a křesćansko-misionariska alijanca 1571 ludźi we swojich rjadach. Tak mjenowane „historiske“ protestantiske cyrkwy su w Kolumbiskej jara snadnje zastupjene. — **W poslednjeje wójnje** bu grekska žónska, knjeni Ifigenija Tuskata, čežko na hlówje zranjena. SS běše jeje ródnu wjes nadpadnyla a nimale wšo wobydlerstwo skónčowała, tež 66 džěci niže 10 lět. Načolnik Znutřkowneho misionstwa w Badenskeje, farar Ziegler, pućowaše po Grekskej a zezna wosud tuteje žony, kotraž čerpješe přeco hišće wulke bolosće. Farar Ziegler založi zběrku, kotraž wunjese 6700 hr. 3000 hr. z nich wudachu so za jězbu a za přebytke grekskeje žony w Němskej. Jedyn profesor w Freiburgu je ju darmo operował. Operacija móžeše so zaso do swojeje domizny wrócić. — **Srjedz zašeho měsaca** znjezboži generalny sekretar Organizacije zjednocenych narodow, šwedski politikar Dag Hammarskjöld, w Africe smjertnje. Wón bu po lutherskim wašnju we sławnym měsće Uppsala pochowany. Wulka běše syła žarowacych ze wšěch krajow. Dag Hammarskjöld běše přeni byrgarski čłowjek, kotremuž je kralowska Šwedka statny pohrjeb wuhotowala. — **Bamž Jan XXIII.** je pomjenował 40lětneho swjećaceho biskupa dra. Bengscha za noweho biskupa w Berlinje. Dotalny Berlinski biskup, kardinal Döpfner, bu za noweho arcybiskupa Mnichowa a Freisinga powołany. Wobaj staj nowe zastojnstwo hižom nastupiło. — **Srjedzowropski eksarchat** Moskowskeje patriarchije wudawa nětko zaso po dolhej přestawce měsacnik w němskej rěči „Golos prawoslawiji — Stimme der Orthodoxie“. Je to rjenje wuhotowany a wuběrnje čišćany časopis, kotryž powučuje čitarjow w němsce rěčacych krajach wo skutkowanju Ruskeje prawoslawneje cyrkwje. — **Hosća z Indoneziskeje** měješe ewangelska krajna cyrkej w Anhaltskej na swojim 40. misioniskim swjedženju, kotryž wotmě so zaždženy měsac w měsće Dessau. Marathon Tobing rozprawješe wo towaršnostnym a nabožnym žiwjenju we swojej domiznje.

Nakład Domowina. — Wuchadza z licencu č. 733 nowinarskeho zarjada pola předsydu ministrskeje rady NDR jónkróć za měsac. — Rjaduje Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Hlowny zamotwity redaktor; superintendent Gerhard Wirth - Njeswaćidlski. — Čisć: III-4-9, Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje.